

पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभाग

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक १९ मार्च २००८

आदेश

मेहतरांची नियुक्ती व टोपल्यांचे संडास बांधणे (प्रतिबंध) अधिनियम, १९९३.

क्रमांक याचिका. २००७/प्र.क्र. १०५/पापु-२१.— मेहतरांची नियुक्ती व टोपल्यांचे संडास बांधणे (प्रतिबंध) अधिनियम, १९९३ (१९९३ चा ४६) (यात यापुढे ज्याचा निर्देश “ उक्त अधिनियम ” असा करण्यात आला आहे) याच्या कलम ५ च्या पोट-कलम (१) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्र शासन याद्वारे, अधिनियमाच्या तरतुदींची अंमलबजावणी करण्याकरिता संबंधित महसूल उप विभागाच्या क्षेत्रात अधिकारितेचा वापर करण्यासाठी, राज्याच्या प्रत्येक महसूल उप विभागाच्या उप विभागीय दंडाधिकार्यास कार्यकारी प्राधिकारी म्हणून नियुक्ती करित आहे आणि त्यास, पुढील अधिकार प्रदान करित आहे, आणि पुढील कर्तव्ये सोपवित आहेत :—

१. उक्त अधिनियमाच्या कलम ५ च्या पोट-कलम (१) अन्वये सोपविलेली कामे व कर्तव्ये यांच्या अनुपालनाची खात्री करणे, आणि त्या प्रयोजनार्थ, कार्यकारी प्राधिकार्यास, त्याच्या हाताखाली काम करण्यासाठी अधिकाऱ्याला किंवा अधिकाऱ्यांना विनिर्दिष्ट करता येईल, असा विनिर्दिष्ट अधिकारी किंवा असे विनिर्दिष्ट अधिकारी, त्यांना प्रदान केलेल्या सर्व किंवा कोणत्याही अधिकारांचा वापर करील/करतील किंवा सोपविलेली सर्व किंवा कोणतीही कर्तव्ये पार पाडील/पाडतील.

२. सर्वसाधारणपणे, उक्त अधिनियमाच्या कलम ६ अन्वये राज्य शासनाच्या योजनांचे प्रशासन व अंमलबजावणी सुनिश्चित करणे व प्रामुख्याने,—

(क) त्यांच्या आपआपल्या उप विभागांच्या क्षेत्रातील खालील योजनांचे संनियंत्रण करणे व त्यांचा आढावा घेणे :—

(एक) नागरी क्षेत्रातील टोपल्यांच्या संडासांचे जलधौत संडासांमध्ये रूपांतर (Pour Flush Water Seal Latrines) करणे ;

(दोन) जलधौत संडास बांधणे व त्यांचे परिरक्षण करणे ; आणि

(तीन) मेहतर म्हणून नियुक्त करण्यात आलेल्या व्यक्तींचे इतर लाभदायक व्यवसायांमध्ये पुनर्वसन करणे.

(ख) राज्य शासनाने अधिसूचित केलेल्या क्षेत्रात, मेहतर म्हणून नियुक्त केलेल्या व उक्त अधिनियमाच्या अंमलबजावणीमुळे बेकार झालेल्या व्यक्तींच्या पुनर्वसनासाठी आखण्यात आलेल्या योजनांचा आढावा घेणे ;

(ग) प्रत्येक नगरातील किंवा शहरातील, मुक्त केलेल्या मेहतरांच्या पुनर्वसनासाठी आवश्यक असलेल्या वित्तीय सहाय्यासह, अधिनियमाच्या अंमलबजावणीसाठी आवश्यक असलेल्या वित्तीय सहाय्याचे निर्धारण करणे, आणि ज्या बाबतीत साधनसंपत्ती उभारावयाची आहे, आणि खर्चाचे अवस्थाकल्पन करावयाचे आहे त्या बाबतीत राज्य शासनाकडे शिफारशी करणे ;

(घ) पुनर्वसन सहाय्य, गरजू व पात्र मेहतरांपर्यंत पोहोचते, याचे संनियंत्रण करणे व त्याबद्दल खात्री करणे, आणि स्थानिकरित्या उपलब्ध असलेल्या रोजगारांच्या संधी विचारात घेऊन, मुक्त केलेल्या मेहतरांना ज्या पद्धतीने लाभदायक रोजगार पुरविता येईल, त्या सर्वोत्तम पद्धतीविषयी शिफारशी करणे.

३. उक्त अधिनियमाच्या कलम ७ अन्वये राज्य शासनाने दिलेल्या निदेशांच्या अनुपालनाबाबत खात्री करणे आणि त्या प्रयोजनासाठी, परंतु राज्य शासनाने तयार केलेल्या मार्गदर्शक तत्वांच्या अधीन, राज्य शासनाकडून अधिसूचित करण्यात आलेल्या क्षेत्रांमध्ये अधिनियमाची प्रभावी अंमलबजावणी करण्यासाठी आवश्यक वाटतील असे निदेश देणे.

४. उक्त अधिनियमाच्या कलम ९ अन्वये निरीक्षकांवर सोपविलेली कार्ये आणि उक्त अधिनियमाच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी कार्यकारी प्राधिकाऱ्याने निरीक्षकांवर सोपविलेली व त्यांच्या अधिकारितेच्या क्षेत्रात त्यांनी पार पाडावयाची कार्ये व कर्तव्ये यांच्या अनुपालनाची खात्री करणे, आणि कार्यकारी प्राधिकाऱ्यास आवश्यक वाटेल अशी माहिती, अहवाल, सांख्यिकी आधारसामग्री, त्याला सादर करण्यासाठी निरीक्षकाला निदेश देणे.

५. उक्त अधिनियमाच्या कलम १० अन्वये पर्यावरणीय प्रदूषणास प्रतिबंध करण्यासाठी आवश्यक ते उपाय योजण्याचे अधिकार प्रदान करणे, जागेच्या मालकाच्या किंवा भोगवटादाराच्या खर्चाने पर्यावरणीय प्रदूषणास प्रतिबंध करण्यासाठी किंवा सौम्य करण्यासाठी, आवश्यक असतील असे निदेश व योजावयाचे सुधारात्मक उपाय यांच्या अनुपालनाबाबत खात्री करणे आणि कलम १० खालील सुधारात्मक उपायांसाठी केलेल्या कोणत्याही खर्चाची, त्याच्या व्याजासह वसुली झाल्याबाबत खात्री करणे.

६. कार्यकारी प्राधिकारी आपली कार्ये पार पाडताना,—

(एक) त्यास आवश्यक वाटेल अशी माहिती, अहवाल, सांख्यिकी आधारसामग्री, जिल्हा परिषद, नगर परिषद आणि त्यांच्या उप विभागातील निरीक्षक किंवा यथास्थिति, अंमलबजावणी करणारे कोणतेही प्राधिकरण यांच्याकडून मागवील आणि अशी माहिती, अहवाल आणि सांख्यिकी आधारसामग्री तत्परतेने पुरविणे हे, जिल्हा परिषद, नगर परिषद, निरीक्षक किंवा, यथास्थिति, अंमलबजावणी करणारे प्राधिकरण यांचे कर्तव्य असेल ;

(दोन) अंमलबजावणीचे मूल्यमापन किंवा संनियंत्रण करण्याच्या प्रयोजनासाठी अधिनियमाची अंमलबजावणी करण्यात येत असलेल्या त्यांच्या संबंधित उप विभागातील कोणत्याही अधिसूचित क्षेत्राला भेट देतील ;

(तीन) या अधिनियमाच्या तरतुदीचे उल्लंघन केल्याचे आढळून आलेल्या व्यक्तीविरुद्ध किंवा कंपनोविरुद्ध उक्त अधिनियमाच्या तरतुदीनुसार कार्यवाही करतील ;

(चार) कार्यकारी प्राधिकारी ठरविल अशा नियतकालिक कालांतरांना, अधिनियमाच्या अंमलबजावणीबाबत कार्यकारी प्राधिकार्याकडून विनिर्दिष्ट करण्यात येईल अशा नमुन्यात, जिल्हा परिषद, नगर परिषद आणि त्यांच्या उप विभागातील निरीक्षक यांच्याकडून प्रगती अहवाल प्राप्त करतील ;

(पाच) प्रत्येक वर्षी सहामाहीचा कालावधी म्हणजे एप्रिल-सप्टेंबरचा आणि ऑक्टोबर-मार्चचा कालावधी समाप्त झाल्याच्या दिनांकापासून दोन महिन्यांच्या आत, आपल्या कामाचा सहामाही अहवाल आणि शिफारशी, पर्यवेक्षकीय प्राधिकार्यामार्फत राज्य शासनाला सादर करतील.

७. उक्त अधिनियमाच्या तरतुदीनुसार किंवा उक्त अधिनियमान्वये केलेले नियम, आदेश किंवा योजना असल्यास, त्यानुसार कार्यकारी प्राधिकार्याला सोपविलेले इतर कोणतेही अधिकार किंवा कामे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

अजितकुमार जैन,
शासनाचे प्रधान सचिव.

WATER SUPPLY AND SANITATION DEPARTMENT

Mantralaya, Mumbai 400 032, Dated the 19th March 2008.

Order

EMPLOYMENT OF MANUAL SCAVENGERS AND CONSTRUCTION OF DRY LATRINES (PROHIBITION) ACT, 1993.

No. WRT. 2007/C.R. 105/WS 21.—In exercise of the powers conferred by sub-section (1) of section 5 of the Employment of Manual Scavengers and Construction of Dry Latrines (Prohibition) Act, 1993 (46 of 1993) (hereinafter referred to as "the said Act"), the Government of Maharashtra, hereby appoints the Sub-Divisional Magistrate of each Revenue Sub-Division of the State to be the Executive Authority to exercise jurisdiction within the respective area of revenue Sub-Division to carry out the provisions of the Act, and confers the following powers and imposes the following duties upon them, namely :—

1. To ensure the compliance of the functions and duties entrusted under sub-section (1) of section 5 of the said Act, and for that purpose the Executive Authority may specify the officer or officers, subordinate to him, who shall exercise all or any of the powers, and perform all or any of the duties, conferred or imposed on them.

2. To ensure the administration and implementation of the Schemes of the State Government under section 6 of the said Act in general and more particularly,—

(a) to monitor and review the schemes in urban area of their respective Sub-Division for,—

(i) conversion of dry latrines into pour flush water seal latrines in the urban area ;

(ii) construction and maintenance of water seal latrines ; and

(iii) the rehabilitation of persons employed for manual scavenging in other gainful occupations ;

(b) to review the schemes drawn up for the rehabilitation of those engaged as manual scavengers, who have been rendered jobless on the implementation of the Act in the areas notified by the State Government ;

(c) to assess the financial assistance required for the implementation of the Act, including the financial assistance required for the rehabilitation of the liberated manual scavengers for each town or city

and make recommendations to the State Government on the matter in which resources are to be raised and the phasing of expenditure ;

(d) to monitor and ensure that the rehabilitation assistance reaches the needy and the deserving manual scavengers and to make recommendations as to the best manner in which the liberated manual scavengers may be provided gainful employment, keeping in view the locally available employment opportunities.

3. To ensure compliance of the directions issued by the State Government under section 7 of the said Act and for that purpose to give such directions as may be deemed necessary, but subject to the guidelines framed by the State Government, for the effective implementation of the Act in the areas notified by the State Government.

4. To ensure compliance of functions entrusted to Inspectors under section 9 of the said Act and the functions and duties entrusted by the Executive Authority to the Inspectors to be performed within the area of their jurisdiction for the effective implementation of the Act and direct the Inspector to furnish such information, report, statistical data to the Executive Authority as it may require from him.

5. To empower to take necessary steps to prevent environmental pollution under section 10 of the said Act, to ensure compliance of directions and such remedial measures to be taken as are necessary to prevent or mitigate the environmental pollution at the cost of owner or occupier of the premises and to ensure recovery of expenses, if any, incurred for the remedial measures under section 10 together with interest.

6. In the discharge of its functions, the Executive Authority shall,—

(i) call for such information, report, statistical data as it may require from the Zilla Parishad, Municipalities and Inspectors in their Sub-Divisions or any implementing agency as the case may be, and it shall be the duty of the Zilla Parishad, Municipalities, Inspectors or, as the case may be, the implementing agency to furnish such information, report and statistical data promptly ;

(ii) visit any notified area in their respective Sub-Division, in which the Act is being implemented for the purpose of evaluation or monitoring of implementation ;

(iii) take action as per provisions of the said Act against the person or Company found to have committed contravention of provisions of this Act.

(iv) obtain from Zilla Parishad, Municipalities and Inspectors in their Sub-Division, a report of the progress in such form as may be specified by the Executive Authority on the implementation of the Act at such periodic intervals as the Executive Authority may decide ;

(v) submit to the State Government through their Supervisory Authority an half-yearly report of its activities and recommendations within two months of the close of the half-year period *viz*, April-September and October-March each year.

7. Any other powers or functions entrusted to Executive Authority under the provisions of the said Act or Rules, Orders or Schemes, if any, made under the said Act.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

AJIT KUMAR JAIN,

Principal Secretary to Government.

पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभाग

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक १९ मार्च २००८

अधिसूचना

मेहतरांची नियुक्ती व टोपल्यांचे संडास बांधणे (प्रतिबंध) अधिनियम, १९९३.

क्रमांक याचिका. २००७/सीआर-१०५/पापु-२१.— मेहतरांची नियुक्ती व टोपल्यांचे संडास बांधणे (प्रतिबंध) अधिनियम, १९९३ (१९९३ चा ४६) (यात यापुढे ज्याचा निर्देश “ उक्त अधिनियम ” असा करण्यात आला आहे) याच्या कलम ९ च्या पोट-कलम (१) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्र शासन याद्वारे, राज्यातील नगर परिषदांचे मुख्य अधिकारी, महानगरपालिकांचे मुख्य स्वच्छता निरीक्षक आणि प्रत्येक पंचायत समितीचे गट विकास अधिकारी यांना उक्त अधिनियमाच्या प्रयोजनासाठी निरीक्षक म्हणून नियुक्त करित आहे आणि उक्त अधिनियमान्वये, त्यांच्या अधिकारांचा वापर करण्यासाठी त्यांचे संबंधित स्थानिक कार्यक्षेत्र हे त्यांचे अधिकारितेचे क्षेत्र म्हणून निश्चित करित आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

अजितकुमार जैन,
शासनाचे प्रधान सचिव.

WATER SUPPLY AND SANITATION DEPARTMENT
Mantralaya, Mumbai 400 032, Dated the 19th March 2008

NOTIFICATION

EMPLOYMENT OF MANUAL SCAVENGERS AND CONSTRUCTION OF DRY LATRINES
(PROHIBITION) ACT, 1993.

No. WRT. 2007/C.R. 105/WS 21.—In exercise of the powers conferred by sub-section(1) of section 9 of the Employment of Manual Scavengers and Construction of Dry Latrines (Prohibition) Act, 1993 (46 of 1993) (hereinafter referred to as "the said Act"), the Government of Maharashtra, hereby appoints the Chief Officer of each Municipal Council, Chief Sanitary Inspector of each Municipal Corporation and Block Development Officer of each *Panchayat Samiti* in the State, to be the Inspector for the purposes of the said Act and defines the respective area of their jurisdiction to be the local limits within which they shall exercise their powers under the said Act.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

AJIT KUMAR JAIN,
Principal Secretary to Government.